

Kövér László úrnak
az Országgyűlés elnökének
Bp

Tárgy: a gyermekek után járó szavazati jog

Tisztelt Elnök Úr!

Mivel a vitát még most sem zárták le az ügyben, engedje meg, hogy reagáljak a Heti Válaszban elhangzott kijelentésére (amelyet aztán egy tv-műsorban is megismételt), miszerint Ön nem ért egyet a gyermekek után járó plusz szavazati joggal. Az a sajátos helyzet állt elő, hogy az Ön állásfoglalásán múlik, hogy megmarad-e a magyar nemzet. E bombasztikus marhaságnak tűnő kijelentést több oldalról is szeretném alátámasztani.

1. Amit könnyű belátni: Ön azon két személy egyike, akik a legfontosabb nemzetstratégiai ügyekben döntenek, illetve Matolcsyval együtt három, ha gazdaságpolitikáról van szó (legalább is én úgy látom, és nem hiszem, hogy tévednék).
2. A várható fejlemények részletes felsorolása nélkül – amelyekről Ön nyilvánvalóan nagyon jól informált - egy olyan kép tárul elénk, amikor a gyereket vállalni akaró fiatal családok és az egyre nagyobb számú nyugdíjas tábor között ádáz harc alakul majd ki a szűkös költségvetési források megszerzéséért. Ebben a csatában – ha a leosztás nem változik – óhatatlanul a mihaszna vének győznek, mert ők alkotják a legnagyobb nyomásgyakorló csoportot, és ha politikai elkötelezettségük eltérő is, abban biztosan döntően egyetértenek, hogy az erőforrásokat nekik kedvezően osszák szét.¹
3. A népességfogyás jelenleg évi 4 ezrelék. Bonyolult demográfiai modellekkel kiszámolható, hogy ilyen csökkenés mellett a 10 milliós magyar népesség legkésőbb 250 év alatt (de inkább hamarabb) fogy el. Ha felállítunk egy egyszerű modellt, és feltételezzük, hogy a nők átlagosan csak egy gyermeket fognak szülni (efelé tartunk), s az első szülés 30 éves korban lesz (már majdnem ez a helyzet), azaz, a születések száma minden 30 évben a felére csökken, a ma még évi 90 ezerrel szemben hat generáció, azaz 180 év múlva már csak 1400 magyar csecsemő fog születni!²
4. A formáljogi okokra történő hivatkozásnak – már megbocsásson – nem lehet súlya a legfontosabb nemzetstratégiai kérdésben. A technikai részletek is megoldhatók.

Néhány adalék a téma megvilágításához:

(Bár valószínűleg Ön nem szenved információhiányban)

- Az átlagos életkor kitolódása miatt elképzelhetetlenül magasra nőnek az egészségi kiadások (ha hagyják! – ezért kell a gyermeket nevelő szülőknek több szavazat, hogy ne magatehetetlenül vegetáló öregekre költsék a pénzt, hanem gyermeknevelésre). Jelenleg

¹ 66 évemmel személyesen ellenérdekelt vagyok az ügyben.

² Világgazdasági kérdésekkel foglalkozó közgazdászként tudom, hogy a jelenig húzódó trendek extrapolálása (kivétel a jövőbe) hosszú távon még sohasem igazolódt be; a trendek megtörnek, valami mindig megváltozik, „közbejön”. De ne bízzuk a véletlenre, és ne reménykedjünk vaktában, hogy valami csak közbe fog jönni; itt a lehetőség! A gyermekek után járó szavazati joggal változtassunk a trendeken!

a nyugat-európai országokban a GDP 8,4-11%-át költik az egészségügyre, Amerikában pedig a 16%-át (!). Húsz évvel ezelőtt az amerikai arány még csak 11% volt.

- Amikor Bismarck 1889-ben bevezette a 70 éven felüli munkásoknak a nyugdíjat, Poroszországban 45 év volt a várható átlagos életkor. Lloyd George-nak 1908-ban sikerült elfogadtatnia a parlamenttel, hogy a 70 éven felüliek kapjanak heti 5 shillinget – a britek akkor átlagosan 50 évig éltek. Amerika 1935-ben hozta létre társadalombiztosítási rendszerét, 65 éves nyugdíjkorhatárral, mely 3 évvel volt több az amerikai várható élettartamánál. Tehát az állami nyugdíj annak idején csak egy kisszámú túlélő privilégiuma volt. Az elmúlt időszakban a fejlett országokban tíz évenként 2-3 évvel nőtt az átlagéletkor, és mindenhol meghaladja a nyugdíjkorhatárt. (Egyedül a dánok indexálják a nyugdíjkorhatárt a várható átlagos életkorral.) A nyugdíjalapokra tehát hihetetlenül nagy nyomás nehezedik.³
- 1950-ben az OECD-országokban minden 65 éven felüli emberre 7 munkaképes korú jutott. Most 4 jut, és 2050-ben már csak 2 fog jutni. Az OECD-ben az állami nyugdíjak a GDP 7%-át teszik ki (ez az adat Amerikában 1935-ben még csak 0,2% volt). 2050-re e GDP-arány megkétszereződhet.⁴ A keresők és eltartottak közötti rés oly mértékben növekszik, hogy azt a bevándorlás szokásos ütemével nem lehet pótolni. A bevándorlás már most is súlyos integrációs problémákat okoz, fokozása megoldhatatlan feszültségeket keltene.
- A liberális légkör (mely a nőket továbbtanulásra és szakmai karrier építésére, ezáltal pedig a szülés későbbre halasztására és kevés gyermek vállalására ösztönzi), valószínűleg hosszú távon sem fog megváltozni. A jó nyugat-európai példák (mondjuk a német) azt mutatják, hogy részmunkaidővel és kellő számú gyermekintézménnyel és szociálpolitikai támogatással lehet fokozni valamelyest a szülési kedvet. Mindenesetre a rossz példák (a Bokros és a Bajnai csomag) azt bizonyítják, hogy a szociálpolitikai kedvezmények és juttatások csökkentése direkt módon befolyásolja a gyermekvállalást.

Budapest, 2011 március 8.

Tisztelettel:

dr. Kiss Károly
egy. docens
köz-, világ- és környezetgazdász

³ The end of retirement. The Economist June 27th 2009.

⁴ Uott.